

60 μέτρων ύψος στήλην βράζοντος ύδατος 2 μέτρων διαμέτρου. Έρχεται έπειτα ή πηγή του Σπηλαιού, τής όποιας περιεργότατος πάλιν είναι ό κρατήρ.

Έν συνόλω δυνατόν είπειν ότι ό Έθνικός Παράδεισος δύναται νά καταλεχθῆ μεταξύ τών θαυμάτων του κόσμου, έντός όλίγου δε, κατά πάσαν πιθανότητα, θά προσελκύσῃ άπειρον πλήθος περιηγητῶν έξ όλων τών εθνῶν.

**

ΠΕΡΙ ΚΙΝΑΣ Ή ΠΕΡΟΥΒΙΑΝΟΥ ΦΛΟΙΟΥ

Ό βασιλεύς Λουδοβίκος ΙΔ' είχε ποτε προσβληθῆ υπό διαλείποντος πυρετού, πάντα δε τά θεραπευτικά μέσχα, τά όποια μετεχειρίσθησαν οί παρ' αὐτῷ διασημότεροι τών Ιατρῶν απέβησαν άνωφελῆ. Άγγλος τις τότε όνόματι Ταλβότ, νεωστί άφικόμενος είς Βερσαλλίας, προσελθών είς τους άυλικούς είπεν ότι δύναται έντός όλίγων ήμερῶν νά θεραπεύσῃ τήν νόσον του βασιλέως διά φαρμάκου, ύπερ αὐτὸς είχεν. Οί Ιατροί, οί κληθέντες νά εξετάσωσι τὸ προταθέν φάρμακον υπό του άγνώστου εκείνου άνδρός, είπον ότι συνίστατο έξ άπλου άυστηροῦ οίνου τής 'Ισπανίας, είς τόν όποϊον είχε ρίψει φυτόν τέως άγνωστον, άφορήτου πικρότητος. Ό Λουδοβίκος ΙΔ' άπεφάσισεν οὐχ ἤττον νά πῆν τὸ φάρμακον καί πρὸς κοινήν έκπληξιν μετ' όλίγας ήμέρας έθεραπεύθη.

Τούτου γενομένου ό βασιλεύς άπένειμεν είς τόν Ταλβότ πρὸς άνταμοιβήν τόν τίτλον του ευγενοῦς καί τὸ μονοπώλιον τής τε κατασκευῆς καί τής χρήσεως του θαυμασιού αὐτου φαρμάκου. Μετά παρέλευσιν όμως όλίγων ετών θέλων ό Λουδοβίκος νά μεταδώσῃ καί είς τους ύπηκόους αὐτου τά άγαθά τής έφευρέσεως, ήγόρασεν άπό του Ταλβότ τὸ μυστικόν του φαρμάκου καί τότε έγνώσθη, ότι ό νοήμων εκείνος Άγγλος έν άυστηρῶ οίνῳ άνεμίγνυε κόκκινον γνωστὴν έν 'Ισπανίᾳ πρὸ πολλοῦ υπό τὸ όνομα κόκκινος κομήσεως, τής όποιας όμως τήν χρῆσιν οί Ιατροί τής Γαλλίας οὐδόλως παρεδέχοντο.

Η κόκκινος αὐτη ἦτο λειοτετριμμένος φλοιὸς δένδρου άνήκοντος είς τήν χλωρίδα τής μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς καί καλουμένου υπό τών έγχωρίων Κινά-Κινά ἢ Κιν-κινά. Η κόμησσα Δε-Κινχόν (de Cinchon) αντίβασίλισσα του Περού, προσβληθεῖσα υπό διαλείποντος πυρετού καί θεραπευθεῖσα τῷ 1638 διά του φλοιου εκείνου, κατέστησεν αὐτὸν γνώριμον τὸ πρῶτον είς τήν 'Ισπανίαν' πρὸς άνάμνησιν δε του γεγονότος τούτου ό περιώνυμος βοτανικός Λινναϊὸς όνόμασε βραδύτερον *κινχόνας* (Cinchona) τά φυτά τής οικογενείας, τά παράγοντα τὸν πολύτιμον περουβιανόν φλοιόν.

Τὸ νέον φάρμακον, οὔτινος τήν διάδοσιν καί προστασίαν ανέλαβεν ό Λουδοβίκος ΙΔ', έγένετο τάχιστα πάγκοινων έν Γαλλίᾳ καί άπό ήμέρας

είς ήμέραν επεξετείνετο ή διάδοσις αὐτου. Πρῶτος δε ό ακαδημαϊκός Λα Κονδαμίν (La Condamine) διέγραψεν άκριβῶς τὰ περι τών παραγωγικῶν τής κίνας δένδρων, καί τὰ περι τών χωρῶν, έν αἷς φύονται.

Η κίνα είναι δένδρον τής οικογενείας τών έρυθροδανιδῶν, μιας τών σπουδαιότερων καί πολυτιμότερων του φυτικού βασιλείου, διότι είς αὐτὴν υπάγεται καί ό καφῆς καί τὸ έρυθρόδανον (ρίζα-ριον). Τά άνθη τής κίνας είναι διατεταγμένα κατ' άνθήλας, έχουσι στεφάνην λευκήν, ροδινην ἢ πορφυράν καί παράγουσι καρπὸν κάψα διχῶρους, έν αἷς είναι έγκεκλεισμένοι οί σπόροι. Αἱ θαυμασταί ιδιότητες τής κίνας περιέχονται έν τῷ φλοιῷ του δένδρου, έξ ου καί παράγεται τὸ πολυτιμότερον τών φαρμάκων, άτινα ή Πρόνοια έδωρήσατο τοῖς ανθρώποις.

Τά δένδρα τής κίνας φύονται επί τών ύψηλῶν κοιλάδων τών Ἀνδεων, του Περού καί τής Βολιβίας, σχηματίζοντα ζώνην περίπου 3,000 χιλιομέτρων μήκους, κειμένην ύπεράνω του επιπέδου τής θαλάσσης ποῦ μεν 1,000 μέτρα, ποῦ δε ύπερ τὰς 3,000. Η συγκομιδῆ του φλοιου γίνεται ἡδέ πως κατά τὸν Παῦλον Μάρκου (P. Marcoy), τὸν διάσημον έρευνητὴν τών *κιννοφόρων κοιλάδων*.

Αμα έντός ζώνης δασῶν άνευρεθῶσι τά άλεξιπύρετα δένδρα, καί γνωσθῆ τὸ είδος αὐτῶν, καί τὸ δυνάμενον νά παρέλθῃ κατά τὸ μάλλον καί ἤττον κέρδος, οί ύλοτόμοι υπό τήν οδηγίαν προισταμένου εκλέγουσιν είς τά άκρα του δάσους ἢ καί έντός τούτου, κατά τὰς τοπικὰς περιστάσεις, τὸ μέρος ένθα θά κατοικίσωσι, καί αὐτόθι έν πρώτοις κατασκευάζουσι καλύθας καί παραπήγματα, όπως πρυφυλάττωσιν έαυτούς τε καί τὸν συλλεχθὸς φλοιόν. Τούτου γενομένου διαχαράττουσιν έν τῷ δάσει μίαν ἢ πλείονας άτραπούς πρὸς διευκόλυνσιν τής συγκοινωνίας τών ανθρώπων καί τής μεταφορᾶς του φλοιου. Έάν ό τόπος τής συλλογῆς κείται έγγύς πολυανθρώπου πόλεως καί ύπάρχωσιν έδοί έν καλῇ καταστάσει, ἢ μετακόμισις γίνεται δι' ήμίονων' συνηθέστερον όμως ἢ ράχισ του 'Ινδου άντικαθιστᾶ τήν τών ζῶων, καί τοι πολλάκις διάστημα 10 ἢ 15 λευγῶν διαχωρίζει τὸ μέρος τής συλλογῆς άπό τής πόλεως ἢ του έμπορείου, ένθα πρόκειται νά γίνωσι τά τελευταία δέματα.

Μετά τήν προετοιμασίαν ταύτην έπερχομένου του χρόνου τής εκκοπῆς, οί φλοιοτόμοι φέροντες επ' ώμου πέλεκυν, μακράν μάχαιραν έν τῇ ζώνῃ καί τὰ πρὸς τροφήν επιτήδεια, άτινα καθ' έβδομάδα πορίζονται, εισέρχονται είς τὸ δάσος, καί ἡνά είς ἢ καθ' όμάδας άρχονται τής έπομένης κοπιώδους εργασίας. Δοθέντος του δένδρου, ύπερ πρόκειται νά καταρρίψωσιν, ανοίγουσι περι τήν ρίζαν λάκκον βάθους 40 ἢ 60 εκατοστῶν του μέτρου, καί τούτο ίνα μη άπωλεσθῆ οὐδέν μέρος του φλοιου' είτα διά του πελέκεως ρίπτουσι χα-

σχολείοις τῆς ἐξοχῆς. Καὶ ἐκτὸς δὲ τῶν ἐκπαιδευτηρίων εἰς σωματικὰς ἀσκήσεις σπουδαίως ἀσχολοῦνται ἀπὸ πολλοῦ καὶ νέοι καὶ ἄνδρες χάρις εἰς τοὺς πανταχοῦ συστηθέντας γυμναστικούς συλλόγους, ὧν ὁ μὲν ἀριθμὸς κατὰ τὰς νεωτάτας εἰδήσεις ἔφθανεν ἐν ἔτει 1869 περιλαμβανόμενων καὶ τῶν ἐν τῇ γερμανικῇ Αὐστρίᾳ εἰς 1,546, ὁ δὲ ὄργανισμὸς καὶ αἱ ἐνέργειαι οὐκ ὀλίγον συνετέλεσαν εἰς τὴν καθ' ὅλας τὰς τάξεις διάδοσιν τῆς γυμναστικῆς. Ἐν γένει δὲ διδακτικωτάτη ἐστὶν ἡ ἱστορία τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς προόδου τῆς γυμναστικῆς ἐν Γερμανίᾳ. Καὶ ἐνταῦθα, ὡς εἰς πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν, μεγάλη παρήγαγεν ἀποτελέσματα οὐχὶ ἡ εὐφυΐα, ἀλλ' ἡ σιδηρὰ θέλησις τῶν Γερμανῶν. Ἀπὸ τῶν πρώτων ἀτελῶν δοκιμῶν ὑπὸ τὸν Guths-Muths καὶ τὴν σχολὴν τῶν Φιλανθρωπίνων ἕως τῶν ἐνθουσιαστικῶν ἐν Βερολίῳ ἐνεργειῶν τοῦ πατρὸς τῆς νεωτέρας γυμναστικῆς, τοῦ Jahn, ἐναντιουμένης ἢ προσκόμενα παρεμβαλλούσης τῆς πρωσικῆς κυβερνήσεως, καὶ ἀπὸ τούτων μέχρι τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν, εἰσποιηθείσης παρὰ τοῦ ἔθνους τῆς γυμναστικῆς, καὶ ἰδιῶται καὶ κυβερνήσεις ὑπὲρ αὐτῆς ἐργάζονται, ἡ ἱστορία αὕτη ἀπαρτίζει ὅλην σειρὰν διηλεκτῶν προσπαθειῶν καὶ ἀληθῶς θαυμαστῆς ἐπιμονῆς ἀνδρῶν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο ψυχῇ τε καὶ σώματι ἀφοσιωμένων. Ὡς ἀπὸ τοῦ 1840 ὑπὸ τοῦ Spiess μετεβρῦθίσατο καὶ ὡς ἀκολούθως ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν τοῦ συστήματος ἐκείνου ἐτελειοποιήθη, ἡ τῶν σχολειῶν γυμναστικὴ οὐ μόνον συντελεῖ εἰς τὴν σωματικὴν ἀνάπτυξιν τῶν παιδῶν καὶ παρέχει αὐτοῖς ὑγιάν καὶ εὐεξίαν, ἀλλὰ καὶ ἀπεργάζεται τὰ σώματα αὐτῶν δι' ἅπαντα τὸν βίον ῥωμαλέα, σκληροπαγῆ, εὐκίνητα καὶ ἐπιδέξια. Ἀπεδείχθη ὑπὸ ἀκοῦσας πείρας ὅτι ὁ στρατιώτης, ὅστις παιδίθεν ἐξησκῆθη διὰ τῆς γυμναστικῆς, καὶ ταχύτατα μαθάνει τὰ στρατιωτικὰ γυμνάσια καὶ εὐκολώτατα ὑφίσταται τὰ βαρῆα τοῦ πολέμου ἔργα. Μετὰ τὴν ἐν Σαδόβα μάχην, ἀναζητηθέντων τῶν αἰτίων τῆς νίκης τοῦ πρωσικοῦ στρατοῦ, πλὴν ἄλλων εὗρέθη ὡς ἀναντίρρητον πλεονέκτημα τῶν Πρώσων ἡ παρ' αὐτοῖς πρὸ πολλοῦ γενικὴ χρῆσις τῆς γυμναστικῆς· ὁ δὲ Λουδοβίκος Ναπολέων, κατὰ συνέπειαν ἀποστολῆς εἰς Γερμανίαν εἰδικοῦ ἀνδρὸς πρὸς μελέτην τῶν κατὰ τὴν γερμανικὴν γυμναστικὴν, εἶτε σπουδάζων εἶτε μόνον πρὸς τὸ θεαθῆναι, διέταξε δι' αὐτοκρατορικοῦ ψηφίσματος, ἐκδοθέντος κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1869, τὴν εἰς ἅπαντα τὰ σχολεῖα τῆς Γαλλίας εἰσαγωγὴν τῆς γυμναστικῆς ὡς μαθήματος ὑποχρεωτικοῦ. Ἐν τι μόνον εἶχε λησμονήσει ὁ δυνάστης τῆς δυστήνου ἐκείνης χώρας, ὅν εἰλικρινῶς προὔτίθετο νὰ προκίση αὐτὴν διὰ τοῦ λαοσωτηρίου τούτου κατασκευάσματος, εἶχε λησμονήσει ὅτι πρὶν ἢ διατάξῃ ἵνα οἱ μαθηταὶ διδασκῶσιν, ὤφειλε νὰ ἔχη διδασκάλους ἵνα διδάξωσιν. Ἡ γυμναστικὴ δὲν εἶναι τέχνη ἐκ τῶν

βαναύσων, ἣν εἰκῆ καὶ ἐκ τοῦ προχείρου δύναται τις νὰ μάθῃ καὶ νὰ διδάξῃ· εἶνε τέχνη σθηριζομένη ἐπὶ γνώσεων ἐπιστημονικῶν· κακῶς δὲ διδασκομένη, ἀντὶ νὰ ὠφελήσῃ, βλάπτει καὶ πολὺ λάκις μάλισα πολλοῦ κακοῦ γίνεται πρόξενος. Οἱ Γερμανοὶ ἐγκαίρως ἐνόησαντες τοῦτο, παρεκτός τῆς ἐν τοῖς διδασκαλείοις καταλλήλου παρασκευῆς τῶν μελλόντων δημοδιδασκάλων εἰς τὰ τῆς γυμναστικῆς μαθήματα, καὶ εἰδικὰ σχολεῖα πρὸς μόρφωσιν εἰδικῶν διδασκάλων τῆς γυμναστικῆς, ἐν Βερολίῳ, ἐν Δρέσδη καὶ ἐν Στουτγάρδη ἱδρυσαν, ἐν οἷς μετὰ τῆς πρακτικῆς διδασκαλίας διδάσκονται ἡ ἀνατομία, ἡ φυσιολογία καὶ ἡ διαιτητικὴ ἐφ' ὅσον αὐταὶ εἰσὶν ἀναγκαῖαι τῇ γυμναστικῇ. Ἡ ἐν τοῖς γερμανικοῖς ἐκπαιδευτηρίοις νῦν ἐπικρατοῦσα μέθοδος πρὸς διδασκαλίαν τῆς γυμναστικῆς εἶνε ἡ τοῦ Spiess καὶ τῶν ὀπαδῶν αὐτοῦ· αὕτη δὲ, μὴ ἀποκλείουσα τὰ κατὰ τὸν Jahn γυμνάσματα, τὰ μόνον γνωστὰ ἐν Ἑλλάδι, δίδει ὑπεροχὴν εἰς τὰς καθ' ὁμάδα ἀσκήσεις αἰτινες ἐκτελοῦνται ἐν ῥυθμῷ, ἡ καὶ ψαλλομένον ὕμνων. Ἀλλὰ καὶ αἱ κατ' ἄνθρωπον καὶ αἱ καθ' ὁμάδας ἀσκήσεις εἰσὶ λίαν ποικίλαι καὶ ἄριστα κεκανονισμέναι πρὸς τὰς δυνάμεις τοῦ τε ἀτόμου καὶ τοῦ πλήθους, ἐφαρμύζονται δὲ μετὰ πάσης προσοχῆς κατὰ λόγον τῆς ἡλικίας, τοῦ γένους, τῆς κράσεως ἢ καὶ τῆς παθῆσεως ἐκάστου παιδὸς ἢ νέου. Τὰ δὲ γυμνάσια γίνονται συνήθως ἐν τῇ ἐπιταυτοῦ παρὰ τῇ σχολῇ κατεσκευασμένη αἰθούσῃ τῆς γυμναστικῆς. Τοιαύτας πρὸς γυμναστικὴν αἰθούσας καταλληλοτάτας καὶ ἐν χειμῶνι καὶ ἐν θέρει ἔχουσι πᾶσαι αἱ νέαι σχολεῖων οἰκοδομαί. Ἐν ἑλλείψει δὲ τοιαύτης αἰθούσης, οἱ παῖδες μεταβαίνουσι ὑπὲρ τὴν ὁδηγίαν τοῦ διδασκάλου εἰς τὸ κοινὸν τῆς πόλεως γυμναστήριον. Ὅτι δὲ πάσης γερμανικῆς πόλεως μέλημα εἶνε ἡ ἀνέγερσις κοινοῦ γυμναστηρίου ἥτο περιττὸν νὰ εἶπω ἂν μὴ ἤθελον νὰ προσθέσω, ὅτι πολλὰ ἐκ τῶν γυμναστηρίων τούτων εἰσὶν ὠραῖα οἰκοδομήματα, ἀληθῆ μέγαλα πρὸς χρῆσιν καὶ τῶν πλουσίων καὶ τῶν πτωχῶν.

ΤΑ ΒΑΡΟΜΕΤΡΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Τὰ πάντα ἐν τοῖς χωρίοις δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ἀντὶ βαρομέτρου.

Ἐκ τῶν κατοικιδίων πτηνῶν αἱ περιστέραὶ παντὸς ἄλλου κάλλιον δεικνύουσι τὸν καιρὸν. Ὅταν ἴστανται ἐπὶ τῆς στέγης χορτοβολῶνος μετὰ τὸν πρόλοβον (ροῦσα) πρὸς ἀνατολάς, εἶναι σημεῖον ὅτι θὰ βρέξῃ τὴν ἐπαύριον, ἂν δὲν βρέξῃ κατὰ τὴν νύκτα.

Ἐὰν ἀργὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὸν περιστερεῶνα, ἐὰν βόσκωσι μακρὰν αὐτοῦ εἰς τοὺς ἀγρούς, σπείρον καλοῦ καιροῦ. Ἐὰν τούναντιον δὲν ἀπομακρύνονται πολὺ τῆς φωλεᾶς τῶν καὶ ἐνωρῆς